

Abonamentul:

Pentru miorchic:

Pe an 12 cor., 1/2 an

6 cor., 1/4 an, 3 cor.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 fr., 1/2 an

an 9 fr., 1/4 an

+ fr. 50 cm.

Foaie apară în fiecare

Sâmbătă.

Unirea

Insertiuni:

Un șir garmond:

odată 14 fl., a doua

oară 12 fl., a treia

oară 10 fl.

Tot ce privește foaie

să se adreseze la: Re-

dacțiunea și admini-

strațiunea „Unirei”

în

Blaj.

Foaie bisericească-politică.**Anul XVI.****Blaj, 6 Octomvrie 1906.****Numărul 41.**

Adunarea „Asociațiunii”.

Cuvântul de deschidere, rostit de vice-prezidentul „Asociațiunii”, dl ANDREIU BĂRSEANU.

Onorabilă adunare generală!

Împrejurările, și anume, etatea înaintată și reconvașcența venerabilului nostru prezident, au adus cu sine, ca eu să ocup de astădată locul acesta de onoare, pe care l-au ilustrat atâta bărbați distinși ai poporului nostru. Și nu fără sfială, vă mărturisesc, m'am hotărât să pășesc în mijlocul D-voastre, știind, că în locul acesta au stat adineaori fruntași, ca marele arhieru Andreiu Șaguna, eruditul Timoteiu Cipariu, vice-prezidentul guvernului Vasile Ladislau Pop, neobositul George Barițiu, și consilierul aulic Iacob Bologa, ca să nu vorbesc, decât de cei răpozați.

Nu mai conștiința datorinței ce mi s'a impus prin neașteptata, și de bună seamă și nemeritata alegere din anul trecut, m'a îndemnat să fac acest pas, și tot odată speranța în indulgența D-voastre și credința, că de astădată, având în vedere insuficiența puterilor mele, nu veți măsură cu măsura, cu care ați fost deprinși până acum.

Doamnelor, domnilor!

Pentru a treia oară se întrunește „Asociațiunea” noastră în adunare generală în Brașov, după un restimp de 23 ani dela întrunirea a doua și de 44 ani dela cea dintâi.

Adunarea din 1883, s'a distins prin hotărîrea înființării școlii civile de fete din Sibiu, care a adus servicii așa de însemnate societății noastre, și care se socotește cu drept cuvânt, ca un mărgăritar al instituțiilor noastre școlare. Și mai însemnată însă, atât prin numărul și starea socială a participanților, cât și prin înălțimea problemelor dezbătute, și a entuziasmului, ce a domnit într'însa, a fost adunarea din 1862, ținută tot în localul, în care ne aflăm în aceste clipite, sub conducerea nemuritorului episcop, ceva mai târziu prin vrednicia sa arhiepiscop și mitropolit, Andreiu baron de Șaguna.

N'am apucat să văd cu ochii mei această ilustră adunare, a doua din viața de 45 ani a „Asociațiunii” noastre. După spusele bătrânilor noștri însă, ale căror priviri scapără și acum, când vorbesc de acele momente înălțătoare din trecutul poporului nostru, pe cum și din descrierea plină de viață a răposatului Al. I. Odobescu, pare-că văd înaintea mea acea aieasă întrunire românească din 16—18 Iulie 1862.

În fruntea mesei prezidiale figura mărețată a ini Șaguna. Lângă el chipul blând al venerabilului mitropolit Alexandru St. Șulțiu, capul bisericii române unite, și în jurul celor doi arhipăstori ai bisericilor române surori, ca membri ai comitetului noii societăți: învățatul și de toți respectatul canonic Timoteiu Cipariu, cu privirea vie în mijlocul feței delicate, harnicul George Barițiu cu trăsurile feței marcate și cu privirea pătrunzătoare, simpatică figură a protopopului Ioan Popasu, mai târziu episcop al Cetanșebesului, fața aspră și rezolută a energicului Axente Severu, răposat acum de curând, figura inteligentă și senină a lui Gavriil Munteanu, directorul tinărului gimnaz român din Brașov, vrednicul doctor Pavel Vasile, colaboratorul lui Barițiu la „Foaia pentru minte, inimă și literatură”, Bologa, Măcelariu, și ceilalți tovarăși de muncă ai lor. Numai Andreiu Murășianu, heroldul deșteptării noastre naționale, care ar fi meritat să fie și el în această societate aleasă, sta la o parte apăsător cu fruntea plecată la pământ, ca un stâjâr trăsător în mijlocul unui codru plin de viață.

Oaspeții distinși din principatele de curând unite de peste munți, între cari învățatul Aug. Treb Laurian, cântărețul limbii românești, George Șion, tinărul profesor Nicolae Ionescu și măestrul scriitor cu chip frumos, Alex. Odobescu, despre care am amintit mai înainte, împodobeau locurile cele mai de frunte din jurul mesei prezidiale. Sala întregă era întesată de un public ales și numeros, tineri și bătrâni, bărbați și femei, preoți și mireni, săteni și orașeni, dornici a lna parte la adunare literară și culturală românească, a auzi înțeleptele cuvinte ale conducătorilor neamului și a vedea minunea minunilor, prima expoziție românească de produse agricole și industriale, pusă la cale de spiritul neobosit și inventios al lui George Barițiu.

Era, cu un cuvânt, o manifestare puternică a vieții românești, încântată atâta vreme în lanțurile feudalismului, și apoi ale unui absolutism aspru de 10 ani, era ca o câmpie sămănată în timpul primăverii, când după o ploaie căldută par-că vezi firele de smaragd, cum încolțau din ce în ce înaintea ochilor tăi cuprinși de mirare.

Și multe idei frumoase se înfășorară în această memorabilă adunare, multe planuri îndrăznețe, unele poate prea îndrăznețe, se dezbătură, multe probleme grele de rezolvat se aduseră în legătură cu cerul de activitate al tinerei „Asociațiunii”. În genere așteptările față de noua și pe atunci singura însoțire mai mare culturală română

din țările de sub coroana Habsburgilor, erau cât se poate de mari. Asociațiunea era privită cu un fel de vraje, care aveâ să delature în scurtă vreme toate năcazurile și lipsele mult cercatului nostru popor.

Directorul Munteanu în vorbirea sa despre „parizmul limbii române”, cere pe lângă stabilirea ortografiei cu litere latine, ca secțiunea filologică a Asociațiunii să se apuce cât mai cu grabă a compune un dicționar al limbii române, după analogia dicționarelor scrise și tipărite de academii docte ale altor națiuni, o problemă, care nici astăzi încă nu e rezolvată, deși s'a ocupat serios cu ea altă corporațiune literară română, cu mult mai înaltă, care dispune de alți oameni și de alte mijloace, singura competentă și în stare a face o asemenea lucrare. Cipariu în excelența sa disertațiune despre însemnătatea studiilor filologice pentru cultivarea limbii române și pentru stabilirea ortografiei, de asemenea constată necesitatea adunării materialului pentru un dicționar român, spre care scop propune formarea din partea Asociațiunii a unei biblioteci de cărți vechi românești, tipărite și manuscrise, din timpurile cele mai vechi, până către anul 1700.

La rândul său Barițiu, vorbind despre artele frumoase cu aplicarea lor la cerințele poporului românesc, amintește despre înființarea unei catedre de estetică, iar cavalerul Ioan Pușcarin, pe atunci administratorul comitatului Cetății-de-baltă, singurul dintre conferențiarii adunării din 1862, care se mai află în viață, arătând însemnătatea documentelor istorice pentru cunoașterea trecutului poporului, îndeamnă pe membrii Asociațiunii să-i deie mână de ajutor pentru întocmirea unui „Album” al familiilor nobile de naționalitate română din monarhie, pe seama cărnia și copiasse și studiasse mai bine de o sută diplome nobilitare.

Mai bine se pot vedea însă speranțele ce se puneau în activitatea viitoare a Asociațiunii, de viguroasa generațiune de acum 44 de ani din cuvântul de deschidere al prezidentului adunării, despre care e vorba.

„Tare cred — zice marele Șaguna către sfârșitul cuvântării sale, — că sub acutul unor asemenea convingeri corecte și principii sănătoase, pecum am amintit mai sus (era vorba de însemnătatea limbii, a graiului, pentru conservarea și înaintarea unui popor), va sporî de sigur literatura și cultura poporului român peste toată așteptarea și Asociațiunea va vedea ostenețele sale coronate cu succesul dorit, pentru-că nu vor trece multe zeci de ani și vom vedea literatura limbii noastre la asemenea grad

de cultură cu al celorlalte limbi culte; școalele și institutele literare, ca unicele mijloace de cultura națiunii, le vom vedea și la noi în stare înfloritoare; vom vedea satele și orașele române regulate și înaintate; nu vor trece multe zeci de ani și vom vedea acolo grădini și holde frumoase cultivate, bogate în pomi fructiferi, unde până ieri-alaltăieri erau numai pălămide și alte ierburi sălbatice; nu vor trece multe zeci de ani și ne vom bucura, văzând economia rațională la plugarii noștri, înflorirea artelor și a tot felul de măiestrii la Românii noștri. . . . Pe scurt, nu vor trece multe zeci de ani și națiunea română va fi regenerată și întinerită în puterile sale intelectuale, industriale și materiale, pentru-că națiunea este setoasă după cultură și luminare, iar membrii acestei Asociațiuni nu vor cruta nici un sacrificiu, ce ar condiționa un viitor mai fericit și propășirea națională. . . .

Cred, că acum, când se apropie o jumătate de veac, de când s'au rostit aceste inimioase cuvinte, în locul, în care ne aflăm, este timpul să ne întrebăm, oare implinitu-s'au măcar în parte așteptările bărbaților mari, ce au stat la leagănul Asociațiuni noastre, corăspuns-a ea măcar cât de cât menirii sale mărețe și urmat-a calea, pe care au îndreptat-o urzitorii ei?

Răspunsul la aceste întrebări, dacă va fi făcut cu destulă obiectivitate, și cu oarecare cunoștință de cauză, ne va înlesni cred, a înțelege rostul lucrărilor și tendențelor de acum ale însoțirii noastre, și tot odată ne va lumina în privința problemelor, ce ar trebui urmărite din partea noastră în viitor.

Cu căutarea acestui răspuns, intru cât se poate face aceasta în câteva minute, să-mi dați voie a mă ocupa în restul vorbirii mele.

Scopul Asociațiuni noastre, după cum arată numele ei, este cultivarea literaturii naționale și propagarea culturii în sinul poporului nostru. Deși conceptele, literatură și cultură, sunt deosebite unul de altul, totuși ele sunt deaproape înrudite. Cultura este un concept mai general, și cuprinde tot, ce a produs omul prin silințele sale, fie pe terenul intelectual sau moral, fie pe cel material, pe când sub literatură înțelegem numai produsele minții omenești exprimate în graiu viu sau în scris, și cu deosebire pe acele, cari au și o formă frumoasă.

Dar literatura este tot odată un eflux al culturii; fără un grad oare-care de cultură, ea nici nu se poate închipui. De altă parte însă, ea este și un propagator însemnat al culturii. Popoarele cu o literatură bogată națională de obicei au o cultură însemnată. Cu un cuvânt, ele se înflințesc una pe alta, și de regulă merg mână în mână, afară de cazul, când la un popor sunt deosebiri prea mari sociale.

Să ne întrebăm acum, făcut-am noi Românii din această țară vre-un progres în literatură în timpul de 45 ani, de când s'a înființat Asociațiunea, în numele căreia ne-am adunat astăzi aici, și în deosebi, ce rol a avut însoțirea noastră la mișcarea literară din acest restimp?

Dacă asemănăm mulțimea publicațiilor noastre de astăzi, pecum și limba folosită în cele mai multe din ele, cu numărul și graiul celor de acum 50 de ani, în adevăr

putem vorbi de un progres literar. De asemenea trebuie să constatăm cu bucurie, că cu deosebire în timpul din urmă, pe terenul literaturii frumoase încă s'au produs și se produc lucrări din ce în ce mai de valoare. Nu stăm însă tot astfel în ceea-ce privește literatura științifică. În această privință cred, că pot susține fără a fi demintit, că puține din lucrările apărute în deceniile din urmă, afară doară de câteva de tot recente, se pot asemăna cu serioasele cercetări filologice ale lui Cipariu, și chiar cu studiile istorice ale lui Barițiu.

Dar în genere ținuturile noastre, ale celor de dincoace de munți, nu mai au astăzi în literatura românească rolul conincător, ce l-au avut pe la sfârșitul veacului al 18-lea și la începutul celui trecut, și aceasta din motive ușoare de înțeles. Literatura este o plantă plapândă, care nu poate prospera, decât într'un pământ prielnic și sub un soare dulce, care să-i deie cu drag lumina și căldura de lipsă.

Altfel ea se ofilește, sau își îndreaptă rădăcinile spre altă parte.

Și din nenorocire, literatura noastră nu s'a prea putut bucura în ultima jumătate de veac a ceea ce noi de asemenea condițiuni, și astfel a început a se desvolta în mod natural în altă parte, și este bine că a avut unde se desvolta.

Ce e drept, talente literare s'au ivit și în timpul acesta, căci talentul nu se poate năbuși, dovadă Slavici, Coșbuc, Iosif, dar pecum e cunoscut, toți aceștia și alții ca și dânsii, deși nu de însemnătatea lor, nu și-au putut dovedi destoinicia lor aici acasă.

Și mai nefavorabile au fost și sunt însă împrejurările pentru dezvoltarea literaturii noastre științifice. Știința modernă cu înaltele ei ramuri, are o mulțime de trebuințe. Ea are lipsă de biblioteci și de arhive bogate, de laboratoare și de colecțiuni, și mai pe sus de toate de institute înalte de învățământ, tot condițiuni, cari nouă, Românilor din această țară, ne lipsesc cu desăvârșire. De aceea este și ușor de înțeles, că oamenii de știință, înțeleg cu deosebire pe aceia, cari s'ar ocupa cu știința în sens național, și anume, mai cu seamă cu cercetările istorice și lingvistice, sunt la noi adevărați corbi albi, și cele mai multe din lucrările lor, cu puține excepțiuni, poartă timbrul diletantismului.

Cu un cuvânt, literatura noastră a Românilor de dincoace de munți a făcut în deceniile din urmă oare-care progres, dar nici pe de parte astfel, pecum ar fi putut face, dacă s'ar fi bucurat de condițiuni de dezvoltare mai favorabile.

Dar chiar și față cu puținul acesta, ce s'a putut face. Asociațiunea noastră a avut un rol de tot modest. Aproape întreaga ei activitate literară în timpul de 45 de ani, de când există, s'a mărginit la publicarea foaiei „Transilvania“, care sub conducerea lui G. Barițiu, cuprindea adese-ori documente istorice de oare-care însemnătate, la premiarea tractatului „Flora phanerogamă din districtul Năsăudului“, de răposatul Florian Porcius, la scoaterea la iveală a datelor istorice, privitoare la familiile nobile române, de cavalier Ioan Pușcariu, a unei colecțiuni de povești populare, de răposatul I. Pop Reteganul, și acum de curând a unei bune culegeri de balade populare din Banat,

publicată în „Biblioteca populară“. Afară de aceea, sub ocrotirea Asociațiunii, deși fără nici o jertfă materială din partea ei, s'a publicat în anii trecuți Enciclopedia română, care cu toate că e o lucrare de popularizare, totuși cuprinde mulți articoli de valoare literară științifică.

Cam puțin pentru timpul de 45 ani, — va fi aplicat a observa cineva. Dar observarea aceasta o va prefăce în obiecțiuni numai acela, care nu-și dă seama de modul de organizare și de mijloacele materiale, de cari dispune însoțirea noastră. Asociațiunea nu este o academie, o societate de oameni învățați, ci numai o însoțire de oameni doritori de învățatură.

Membru al ei poate fi ori-care Român cu tragere de inimă pentru înaintarea poporului său, care plătește o anumită cotizațiune anuală, iar comitetul ei este o corporațiune curat administrativă, compusă din oameni cu diferite ocupațiuni, cari jertfec în dar, aproape toți, munca și timpul, ce le prisosește, pentru chivernisirea conștiințioasă a denariului obștesc și pentru buna întreținere a lui. De altă parte Asociațiunea noastră a dispus și dispune încă și astăzi de prea puține mijloace materiale, ca să poată duce la îndeplinire lucrări de știință așa de grele și costisitoare, ca cele luate în vedere în adunarea generală din anul 1862. Și cu toate secțiunile literare științifice, ce s'au înființat în timpul din urmă, deși aș voi bucuros să fiu proce mincinos, că Asociațiunea noastră nu va putea rezolva, nici de aici înainte într'un viitor, ce se poate prevedea, probleme așa grele științifice, ea va rămânea aceea, ce a fost și până acum, anume: *O societate pentru lăfărea luminii în straturile cele mari ale poporului, o însoțire pentru popularizarea științei și pentru creșterea sentimentelor bune; cu alte cuvinte, ea nu va face literatură și știință, ci numai va sprijini literatura și știința.*

Să vedem acum, cum și-a îndeplinit Asociațiunea chemarea sa în această privință? Ce a făcut ea în timpul de 45 ani, de când viază, pentru cultura poporului nostru? Deși problema aceasta a doua, ce și-o alesese Asociațiunea, era mai ușoară de înțeles și de urmărit, totuși conducătorii societății noastre întimpinară la deslegarea ei greutăți destul de însemnate. Anume, trebuințele poporului nostru scăpat abia de două decenii din lanțurile iobăgiei erau leghion, iar mijloacele, de cari dispunea noua însoțire culturală, erau de tot măsurate.

Ce era de făcut mai întâiu și mai întâiu? Să se înființeze școli pentru luminarea nemijlocită a poporului, s'au să se trimită tineri silitori la școlile din străinătate, ca întorcându-se acasă înzestrați cu cunoștințe, să se facă tot atâta apostoli ai poporului lor? Să se deie toată atențiunea țărânilor noastre, care forma atunci, ca și acum temelie poporului nostru, sau să se încerce crearea unei clase mijlocii de meseriași și neguțători, de care înainte de aceasta cu 40—50 de ani eram și mai lipsiți de cât astăzi? Să se adune pe seama poporului cârticelele, cari erau tipărite de mai înainte, sau să se încerce a se scrie și a se tipări o seamă de cârticele nouă, mai potrivite împrejurărilor, decât cele de până acum? Și toate acestea aveau să fie făcute,

nu din prisos, ci din sărăcie. căci de ex. în anul 1875. întregă averea Asociațiunii încă nu ajunsese la suma de 80.000 fl.

Conducătorii Asociațiunii noastre au încercat toate aceste căi și cele mai multe din încercările lor n'au rămas fără rezultat. La început ei au jertfit sume însemnate, aproape toate mijloacele, de cari dispuneau, pentru ajutorarea tinerilor lipsiți, cari studiau la școlile medii și superioare, din cari sperau să facă cu timpul luminători și povățuitori ai poporului. Mai târziu, după ce prin dragostea de neam și prin spiritul de jertfire al mai multor mecenai ai poporului nostru, se făcuseră mai multe fundațiuni pe seama tineretului dela școli, fruntașii Asociațiunii noastre își îndreptară privirile lor asupra clasei mijlocii, dând ajutoare ucenicilor dela meserii și elevilor dela școlile de negoț. După aceea, pornind dela convingerea corectă, că numai prin mame bune să poate forma un popor destoinic de viață, înființară cu mari jertfe școala de fete, despre care am vorbit mai înainte.

În același timp ei încercară a se pune în legătură nemijlocită cu masele cele mari ale poporului, ceea-ce și izbutiră cu timpul, prin mijlocirea despărțămintelor și a agenților comunale, și a-l îndemna pe omul din popor cu sfatul și cu pilda a-și cultiva mai bine țărinele sale, a-și îngriji mai bine vitele, a-și păstra portul și obiceiurile cele bune, și a-și îngriji sănătatea. Afară de expozițiunea din Brașov din anul 1862 conducătorii Asociațiunii mai întocmiră pe cea din anul 1881, și pe cea din anul trecut din Sibiu, prin care s'a inaugurat muzeul istoric și etnografic, și prin aceasta îndemnară pe fruntașii din multe părți să întocmească și ei, cu prilejul adunărilor despărțămintelor, expozițiuni mai mici comunale și chiar și regionale.

Cu deosebire de vre-o 7—8 ani încoace se observă în sinul societății noastre o mișcare îmbucurătoare în lucrarea pentru luminarea și îndrumarea spre cele bune a sîraturilor celor mari ale poporului. Despărțămintele Asociațiunii nu mai sunt niște cadre fără ostași, niște simple birouri pentru încasarea taxelor dela membri, ci cele mai multe dintre ele, se întrec unele cu altele în înființarea de biblioteci populare și în ținerea prelegerilor pentru popor, fie-care din ele cantă să atragă masele pentru cauza cea mare a culturii naționale și să deștepte în ele dragostea pentru cartea românească. Și dacă astăzi în multe locuri poți vedea Dumineca și sârbătoarea țărani de ai noștri strănși la un loc și ascultând cu băgare de seamă pe unul dintre ei, care cetește din vre-o gazetă sau din vre-o carte populară, sau de-i vei afla întruniți în biserică sau în școală, ca să asculte la cuvintele îndemnătoare spre bine, la povețele practice ale preotului și învățătorului, și dând cărciuma cu totul uitării, o parte din merit o are Asociațiunea noastră. Numele de Asociațiune nu mai este astăzi o vorbă fără înțeles înaintea omului nostru din popor, ci Asociațiunea este privită în cele mai multe părți ca o mamă bună, care cantă să atragă la sinul său iubitor pe toți fiii săi, și la care cu toții privesc cu încredere și iubire.

Succesul acesta obținut prin o lucrare statornică numai de câțiva ani de zile să ne servească ca îndrumare pentru viitor.

Să ne apropiem tot mai mult de omul din popor, să căutăm a-i cunoaște firea și aplicările, să-l luminăm cu toate mijloacele culturii moderne, să-i nămurăm năcazurile și să-l îmbărbătăm. Să-l legăm de noi cu lanțul puternic al culturii naționale și astfel să facem din întreg poporul nostru o cetate tare, care să fie în stare a rezista la ori și ce atac. Lucrând astfel cu stăruință sub stindardul Asociațiunii, care poartă deviza: *literatura și cultura poporului român*, ne facem numai o datorie către noi înșine și dăm dovadă, că suntem un popor conștient de sine și vrednic de viață.

Având deplină nădejde, că vom și lucra astfel fie-care pentru sine și toți împreună, și așa vom împlini așteptările înaintașilor noștri, cari au întemeiat Asociațiunea cu speranțe așa de mari, declar adunarea generală de deschisă.

De Dr. Gyárfás Elemér, cunoscut și la noi de un laik plin de credință, de un tinăr cu cunoștințe vaste și temeinice, și de un magiar calm și drept, a scos la lumină principiile sale despre libertate și domnie în o broșură intitulată: „*Szabadság és uralom*“. Broșura are 27 pagini, și costă 40 fl. Rezultatul studiului său e: „*Domnia celor tari în folosul celor slabi*“. Principiu corect, dacă sub cei tari înțelege și așa pe cei mai buni, mai drepti, mai luminați și mai morali, cari aleargă în frunte și pe înălțime, nu ca să lovească, ci să apere, nu ca să rănească, ci să vindece; nu ca să îmbuibeze, ci să se jertfească; nu ca să împiedece pe alții în dezvoltarea naturală, ci să se deie concursul, ca mai îngrabă să progreseze și cari pentru nimic nu să pun în contradicție cu legile firii și ale lui Dumnezeu. — La caz contrar fie conducătorii cât de mulți, cât de bine hrăniți, cât de mult lăudați, ei vor fi *slabi*, și apoi nimic nu-i mai insuportabil, ca domnia și conducerea celor slabi.

Adunarea „Asociațiunii“.

— Raport special al „Unirii“ —

Credeam că vom putea să mă reîntorc mai curând acasă, și să pot continua raportul pentru numărul trecut, dar m'am înșelat. Calea dela Brașov la București, Pitești și Curtea de Argeș, și de aci peste Lugoj acasă, a fost cu mult mai lungă și vechii prietini cu mult mai draguți, decât ca să-mi pot împlini datoria de raportor credincios. De aceea cer scuze cetitorilor mei, și ceea ce nu s'a făcut în numărul trecut, se va face acuma.

După ședința primă a urmat *banchetul* la Casa de tir. Au participat câteva sute de persoane. Dintre toate remarcăm acela al deputatului Dr. Vajda pentru poporul țaran și a dlui prof. Iorga asupra sufletului românesc, care a ajuns în vrâsta a treia, când poate merge înainte, fără a avea lipsă de poațele cuiva, are nevoie însă, de toate puterile sale. E cu trup și suflet cu aceea, cari cred în puterea de viață a sufletului românesc. Nu mai e de trebuință să spunem, că nelucetate ovații s'au făcut distinsului profesor.

Între acestea în fața gimnasiunii ro-

mănesc se adunaseră mii de bărbați și femei dintre țărani, de prin satele din jurul Brașovului, la *petrecerea populară*. Era un potrivit prilej pentru un etnograf, să studieze aci, ce influință au avut naționalitățile străine asupra Românilor, sau mai bine, ce au mai rămas la Românii din Feldioara de pildă, dela strămoșii lor, cari de bună samă numai români n'au fost. Tot cu această ocazie s'a jucat din partea Junilor dela Brașov, des amintită lor horă, și s'au distins în prinderea buzduganului.

La oarele 8. s'a dat *concert* în sala redutei din partea corului d-lui Dima, acompaniat de capela orășenească și câți-va membrii ai societății filarmonice. S'au cântat aproape tot piese românești, cari prin drăgălașia lor și fericita aranjare au plăcut foarte mult. Erau bucăți populare de a prof. I. Murășianu, G. Muzicescu, D. Popovici și Gh. Dima. Prestațiunile corului au fost escelente, cât au încântat întreg auditorul, care meru cerea bisarea bucăților. S'a repetit însă numai „Cireșile“ de D. Popovici, deși muzica are note mai mult străine, de cât naționale românești, dar... Dl. Popovici era prezent la concert. Dna Dima, cu plăcuta-i voce de alt, a fost la perfecție, deși în notele înalte părea puțin obosită. În „Mama lui Ștefan cel mare“ a cântat și dl. Popovici un mic solo de bariton. După concert a urmat o veselă *petrecere cu dans* până târziu.

Sâmbătă se ține *ședința a II.* tot în sala cea mare a gimnasiunii, sub presiul ordinar.

Dl. deputat *Goldiș* în numele comisiunii prime, face un frumos raport. Dsa remarcă lucrările sfârșite în anul precedent: muzeul și expoziția. Scoate la iveală problemele, ce și-a impus comitetul adecă: reformarea biroului cu doi secretari, — publicarea unei foi populare, care a întârziat diu lipsa geniului, în jurul căruia să se adune lucrătorii harnici. Dsa speră, că numele lui Goga e însă o garanție suficientă, că toate vor merge spre bine. Pomenește de înființarea progresivă a bibliotecelor populare, apoi de prelegerile economice, cari ar trebui să se țină în fie-care comună, macar odată în an. Nu e de părerea, ca despărțămintele leneșe să fie critizate cu vorbe aspre, din contră află de mai ducător la scop, ca secretarii să meargă pe rând în centrele anumite, și acolo să cercce cauza stagnerii, și ei să pornească cauza culturală. I-se pare referentului, — deși membru în secțiile literare, — că acestea nu corespund așteptărilor, s'au lucrat puțin și s'a cheltuit mult; crede că răul zace în însăși organizația lor. De asemenea nici sporirea membrilor nu se face prin lamentări, căci acestea nu cam prind, când însă activitatea comitetului central se va resimți în fie-care sat românesc, atunci toate păturile neamului nostru se vor simți atrase, ca să între în numărul membrilor Asociațiunii. De închiere propune, ca raportul comitetului să fie înat spre știre. — să se deie expresie durerii pentru pierderea membrilor decedați și să se aleagă membrii onorari ai Asociațiunii: arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, fostul secretar Dr. Cornel Diaconovich și avocatul Emanuil Ungureanu.

Toate propunerile să primesc, special alegerea dlui Ungureanu, se face în mijlocul

aclamarilor generale, cunoscută fiind rodnică activitate, dezvoltată de Dsa pentru scopurile Asociațiunii în despartământul Timișoara.

În sfârșit dl Goldiș mai propune să se compună date statistice, asupra stării culturale și materiale a populațiunii române.

Propunerea aceasta se primește în forma aceea, ca să fie urgentată secția economică, a termina lucrările începute în direcția aceasta.

La raportul general începe discuția dl Arsenie Vlaicu, care cu provocare la statute și regulament arată că alegerea secretarilor (literar și administrativ) și reforma biroului, trebuia mai întâiu să se aproabe de adunarea generală și numai după aceea să se facă alegere respective, eserie concurs. Discuția ține mult și devine tot mai aprinsă. Vorbește Dr. Blaga și Ungurean, cari sprijinesc observările făcute de Vlaicu, apoi Damian Cosma, Dr. Beu, Dr. Bologa, Dr. Ștefan Pop și Dr. Marcu. În sfârșit după o discuție de două ore, adunarea generală aprobă modificările făcute în regulament și noua organizare a biroului Asociațiunii.

Propunerile păr. Raca pentru studiarea costumelor naționale și a păr. Tat. pentru ajutorarea preoților și învățătorilor, cari cercetează școalele economice. — se transpun spre studiere comitetului.

Raportorul comisiunii financiare dl I. Lăpădat, propune aprobarea socoțiilor pe 1905. și a bugetului pe 1907.

La punctul acesta ia cuvântul dl deputat Damian, care arată titlu singuratic, la cari s'ar putea face economii și cu plusul câștigat să se ajute școalele populare. Păr. Brumboiu din Tohan, de asemenea cere, să se facă mai mult pentru popor și în special să se angajeze un conferențiar ambulant. Aci să naște un mic incident și semnificativ și regretabil, care ținem să-l însămânăm. Păr. Brumboiu greșise de sigur, când a afirmat la începutul cuvântării sale, că n'are ce duce poporului său, n'a auzit nici un sfat, nici o învățătură, menită să promoveze cultura și prosperarea țaranului. Venerabilul Gheorghe Pop de Băsești a și sărit îndată și l-a apostrofat în termeni aspri. Tot respectul pentru venerabilul president al partidului național, dar suntem datori să apărăm preoțimea noastră, dela care se cere totul, dar în schimb i-se dă foarte puțin, ori chiar nimic. Dl Brumboiu a avut dreptate în fond, a greșit forma, și pentru aceasta nu trebuia bruscat așa, ales când dsa lucră mult chiar pentru idealele Asociațiunii. Răspunsul dsale, dat la apostrofările dlui Gh. Pop a fost viu aplaudat. Rugăm mai multă considerație pentru preoțime.

La buget mai vorbește dep. Dr. Pop, care cere înființarea de biblioteci prin comunele tare înapoiate ale Munților apuseni.

Dl prof. Petrovici în numele comisiunii a treia, raportează, că s'au înscris 6 membrii fondatori, 9 pe viață și mai mulți ordinari și ajutători.

La ordinea zilei alegerea secretariului I. sau literar. Înainte de a trece la obiect, dl dr. Sextil Pușcariu ține un cald discurs, în care relevează meritele lui Oct. Goga, pe care îl propune de secretar. Întrând dl Goga în sală, e îndelung aclamat. Președintele îl declară ales, adresându-i câteva cuvinte pline de entuziasm și dorindu-i, că

el, care a cântat cântarea pătimirii noastre, să fie și cântărețul bucuriei noastre.

Goga mulțumește, promițând să lucreze cu țărănimea, fiind-că e timpul ca Asociațiunea să fie tot mai aproape de sufletul țaranului. Ovațiile reîncep pentru noul secretar, dela care se așteaptă foarte mult.

Statorirea localui adunării generale următoare se congrese comitetului. Ar fi potrivit credem noi, ca cu prilejul adunărilor generale, să se publice an de an conșpectul tuturor adunărilor, ca să fie un indemn pentru orașele, în cari n'au fost de loc sau foarte rar convocată adunarea.

În sfârșit dl avocat Dăncian aduce laude dlui Bârseanu pentru conducerea adunării. Și din a noastră parte constatăm cu bucurie și multă satisfacție, multul tact și deosebita pricepere, cu care dl vice-preșident a condus celea două ședințe.

După prânz la oarele 4 1/2 se ține *ședința festivă a secțiilor literare*. Înainte de a da cuvântul conferențiarului, dl Bârseanu aduce aminte, că în anul acesta s'au împlinit 100. ani dela moartea călugărului Samuil Micu Klain, care prin scrierile sale istorice s'a făcut nemuritor. Dsa schițează activitatea intensivă, desfășurată de acest mare bărbat, și roagă pe cei prezenți să-și exprime prin ridicare venerațiunea față de memoria lui.

Dl vice-preșident e viu felicitat pentru această comemorație și la cererea generală promite să o tipărească.

Se dă apoi cuvântul dlui Vlaicu, care ține o conferență despre *Chemie și progresele realizate de ea*.

Seara la 8 oare s'a dat teatru în redina orășănească. S'au jucat piesele: „*Ovidiu*“ (act. V) de Alexandri, și „*Sluga la doi stăpâni*“, traducere de Zah. Bârseanu. Cu tot jocul corect al diletanților și în special a dlui Bârseanu și dșoarei Brasoveanu, succesul nu a fost cel dorit. Nici „*Ovidiu*“ și nici cealaltă piesă nu sunt potrivite spre a fi reprezentate pe scenă.

Între piese, dl Tit Morarin a declamat cu mult sentiment poezia „*Clăcașii*“, de O. Goga.

După reprezentație tinerimea a petrecut câteva ciasuri dansând.

A doua zi peste 300 membri ai Asociațiunii au plecat cu tren special spre București spre a vizita frumoasa Expoziție jubilară.

La Sinaia, după dejun, s'au dus la palatul regal, unde au făcut călduroase ovații familiei regale, care chiar pleca la București. Noaptea la oarele 11 și 10 min. au ajuns la București. A doua zi la oarele 9 s'au intrunit la institutul Pompilian, unde profes. Iorga a ținut o conferință asupra expoziției, după care au plecat spre Filaret. Aci M. Sa Regele, observând în public pe redactorul „*Unirei*“, l'a agrăit, aducându-și aminte că l-a mai văzut.

Mercuri, raportorul DVoastre a luat drumul spre Pitești, unde a întâlnit inimi calde și prietini vechi, și de aci la Florica, moșia familiei Bratian, unde a fost primit cu multă amabilitate de dl Ionel Bratian. A doua zi s'a dus la „*Carrea de Argeș*“, unde a fost primit de P. S. Episcop Timuș al Argeșului, iar de aci Vineri a ajuns la Lugoj, unde a cercetat pe Preasfințitul Episcop Dr. Vasile Hossu.

Închind aceste note scrise în fuga

condeiului, însămânăm cu multă satisfacție, că adunarea Asociațiunii dela Brașov, trebuie cu dreptul să fie trecută între cele mai succese și interesante adunări.

Raportor.

REVISTE.

Budapesta. Sesiunea parlamentului ungar să începe în 10 Oct. Dieta va lua în dezbateri, așa se spune, două proiecte a ministrului de comerț, și anume: asigurarea muncitorilor și libertatea navigațiunii.

Iarăși e la ordinea zilei artileria; să promisesse adecă honvezilor, de mult, tunuri. De fapt însă promisiunea nu s'a adus în îndeplinire, să înțelege, cauza, că nu s'a împlinit promisiunea, a fost Viena. Și au strigat magiarii ca din gura șerpelui, că nemții cearcă anume să le răpească ori ce mijloc, prin ce ar putea să se ridice în câțva armata ungară la oare-care independență. Iată acuma însă și Viena vine și le ofere magiarii tunurile. Și ce se vezi? Magiarii resp. guvernul lor nu primește tunurile, căci dacă le-ar primi, ar trebui să ridice și bugetul și contingentul de recruți, iar aceasta acuma nu o poate face. Al dracului neamțu, — te îmbie cu binele, când nu ești în stare să-l primești.

MAI NOU.

Sinodul arhidiecezan, prorogat în anul 1904, e convocat pe ziua de 22 Noemvrie n. a. c., pentru continuarea ședințelor.

Noutăți.

Știri personale. Escelenția Sa Metropolitul Victor însoțit de Iacob Popa, directorul cancelariei metropolitane, a plecat Dumineca trecută cu acceleratul de seara la Roma, să viziteze mormintele Apostolilor, și să facă raport despre starea arhidiecezei în cei 5 ani din urmă. Escelenția Sa se va întoarce probabil peste două săptămâni. — Dorim înalt Preasfinției Sale fericită călătorie în lungul său drum!

Vizită princiară. Dumineca trecută a vizitat orașul nostru Alteța Sa Regală principele Maximilian, fratele regelui din Saxonia. Dânsul e preot și profesor de liturgică greacă la universitatea catolică internațională din Freiburg (Elveția). A fost oaspele Escel. Sale dlui Metropolit, iar Duminecă seara a înat cina la părintele canonic dr. A. Bunea. Alteța Sa a vizitat biserica catedrală, institutele de învățământ și în special capelele acestor institute. În biserica catedrală a

sernat timp mai îndelungat cărțile liturgice, arătându-se mare priceparator al liturgiei grecești. Luni cu trenul accelerat dela 9 oare a. m. a pornit cu locomotivul său, un preot armean, la București, de unde își vor continua călătoria de studiu la Constantinopol, Sofia, Veneția. Toți cei ce au avut fericirea să-l cunoască, i-au admirat pietatea și știința.

Din Arhidieceză. On. *Eugen P. Păcurar* a fost dispus de capelan al doilea la Cluj, iar locul dsale de cancelist îl va ocupa On. *Nicolau Solomon Aron*, castelanul metropolitan, iar în locul cestuia e numit *Aurel Vodă*, subprefect în Internatul de băieți. În Internat au fost numiți de subprefecți *Ioan Mărginean* și *Ioan Isaac*, clerici absoluți.

Din dieceza de Lugoj. În ședința conzistorială dela 16 August n. s'au conferit din fondul Rudolf la 56 elevi stipendii în valoare de 3825 cor., din fondul Braia la 49 elevi 2500 cor., din fondul Iova la 6 elevi 940 cor., din fondul Chiș la un elev 140 cor., din fondul Stoina la un elev 80 cor., din fondul Braia la 11 elevi 440 cor., din fondul Liviu la un elev 200 cor. și din fondul Iova la 6 pedagogi 700 cor.; în total s'a conferit la 130 elevi stipendii în valoare de 8825 cor.

Hymen. *Emil Tișca* și *Iuliana Murașianu*, fac cunoscută nunta lor, care se va celebra în biserica gr.-cat. din Năsăud, la 8 Octombrie n. a. e.

Sărbătoarea dela Caransebeș. Duminică se va desvâli la Caransebeș statu Majestății Sale, ridicată pe spesele comunității de avere a românilor grănițeri. La desvâlire Majestatea Sa va fi reprezentat prin Arhiducele *Iosif*, care va sosi în Caransebeș Sâmbăta înainte de prânz. Vor lua parte la serbări ministrii, numărași deputați și Episcopul nostru dela Lugoj și Caransebeș.

Osăminteale lui Rákoczy și Tököly, după noul program vor veni pe Marea-Neagră pe vapor, la Constanța căile ferate române a pus la dispoziție două vagoane funerar, cu cari vor fi transportate până la Orșova, unde vor sosi la 27 crt. Aci o mare deputație va aștepta sicriile și le vor însoți până la București, de unde, după ce se vor termina serbările aranjate în onoarea lor, vor fi duse a lui Rákoczy la Casovia și a lui Tököly la Keszthely.

Di Aurel P. Bănuțiu, bursierul societății noastre de teatru, după ce s'a compromis pe deplin în afacerea Z. Bărsan, ține să continue publicațiile sale „literare”. În acelaș ton. Într'un foleton din „Poporul Român” (nr. 121), ironizează foarte de sus creșterea din Internatul Vancean, de care se împărășise și dsa înainte cu câțiva ani, spunând cu multă superioritate, că „orașul asta istoric (Blajul) evoluează greu”. E chestie de bună cuviință să nu-ți bați joc de cei ce te-au crescut — dar nu despre aceasta vrem să-i vorbim dîni Bănuț. Vrem să-i amintim numai, dacă își mai aduce aminte, de reprezentăția ce a dat-o de curând la noi? Sala era ticșită de lume. Cu ce a răsplătit dl Bănuț aspirațiile artistice ale publicității? Cu niste declamări slabe, pe cari ar fi fost în stare să le spună mai bine și 20—30 din elevii gimnaziali. Și totuși nu i-a fluiert nimeni! Cu o astfel de aroganță însă, și cu o lipsă de talent atât de completă, lucrul i-se poate întâmpla însă foarte ușor!

Dela Expoziție. Săptămâna trecută un grup mai mare de făgărășeni au vizitat Expoziția națională dela București. Li-s'a făcut o primire imensă atât în capitală, cât și la Constanța. Luni primăria capitalei le-a oferit un prânz în ospătăria expoziției, cu care prilej Delavrancea a rostit done toate, foarte mult aplaudate. — Se așteaptă o vizită mai mare a Românilor din Basarabia, de nu cumva li-se vor pune pedeci din partea guvernului rus. Dela noi încă să proiectează o nouă excursiune, a învățătorilor, cari la sfârșitul acestei luni își țin adunarea generală. Depinde dela aceea, dacă se vor însua în număr suficient.

Expoziție de copil. „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu”, aranjată la 14 crt. *prima expoziție de copii* în comuna Apoldul-român. La expoziție de data aceasta se primesc numai copiii locuitorilor din Apoldul-român. Se vor distribui 44 premii, în valoare de 204 cor., dăruite parte de particulari, parte de Reuniune.

Pentru elevii săraci. Din Septembrie 1905 până în prezintă mai mulți dîni preoți din Blaj au renunțat la dreptul de a predica în biserica catedrală în favorul băieților mizeri dela școlile noastre. În locul acestora au predicat alți dîni preoți pentru ajutorarea elevilor săraci, anume: R-v. Du Dr. Izidor Maren de 5 ori, profesorii: I. F. Nezașiu odată, Șt. Roșian de 6 ori, Dr. A. Niculescu de 2 ori și V. Macaveiu odată. A mai predicat odată și dl E. Pecarariu, remunerațiunea însă a trecut în fondul mesei studenților. Remunerațiunea celor 15 predici (à 20 cor.) a fost 300 cor., din cari s'au ajutat, la pronunțarea respectivilor profesori de clase, următorii elevi: Ioan Ungur, (cl. VIII) cu 10 cor.; Șt. Ouga, (cl. V) cu 10 cor.; Emil Tătar, (cl. V) cu 20 cor.; Oct. Lupean, (cl. VI) cu 40 cor.; Al. Lupeanu, (cl. VII) cu 30 cor.; iar pedagogii: Mihail Pop, Ioan I. Copăciuan și Iacob Andone, cu câte 10 cor. Silviu Noșlacu, (cl. I) cu 20 cor.; A. Presăcan, (cl. I) cu 5 cor.; Otilia Coltor, (cl. I. civ) cu 17 cor. 6 fil. și clericul Clemente Petrascu cu 20 cor. Total 202 cor. 6 fileri. Restul sumelor încasate se va distribui elevilor bani și mizeri în cursul anului curent școlastic. — *Gavril Precup*, profesor.

Osăminteale ziarelor noastre. La 19 Sept. s'a judecat la curtea cu jurați din Cînj, procesul de presă intentat foii „*Libertatea*” dela Orăștie pentru doi articoli scriși pe timpul alegerilor de deputați. Responsabilitatea a luat-o fostul redactor dl *Ștefan Popp*, iar apărătoarea a făcut-o dl avocat *dr. Cassiu Maniu* din Cînj. Cu toate că procurorul n'a putut invoca nici o lege, călcată prin acei doi articoli nevinovați, tribunalul a rostit sentința de 800 cor. pedeapsă în bani și 3 luni arest de stat. — La 22 Septembrie n. „*Tribuna*” dela Arad a fost și ea osândită tot pentru doi articoli la 400 cor. pedeapsă și 7 luni arest de stat.

Constituire. „Societatea de lectură a tinerimei gimn.” din Blaj, în ședința constitutivă ținută în 11 Septembrie, a ales pentru anul școlastic 1906/7 următorii comitet: președinte: Ion Pop, stud. cl. VIII, secretar: A. Lupean, stud. cl. VIII, bibliotecar: Vasile Câmpean, stud. cl. VIII, controlor: Laurențiu Giurgiu, stud. cl. VIII, notar: Octav. Rusu, stud. cl. VII, vice-bibliotecar: Ion Borșan, stud. cl. VII, cassar: Eugen Bianu, stud. cl. VII. — În comisia literară au fost aleși: Ion Georgescu, Alex. Pop jun. și Constantin Roșcan, stud. cl. VIII, Eugen Goga, Alex. Măcelariu și Aurel Șinca, stud. cl. VII.

— Societatea de lectură a tinerimei dela institutul pedagogic-teologic din Arad s'a constituit în 15 Sept. n. 1906, sub conducerea Preacuviosiei Sale Romane R. Ciorogar, director, în modul următor: Președinte: George Teaha, cl. a. III. Secretar: Petru Fieșer, cl. a. II. Cassar: Simeon Stana, cl. a. I. Bibliotecar: Dimitrie Lupea, cl. a. II. Notar: Traian Mager, ped. c. IV. Controlor: George Popovici, ped. c. IV. Arhivar: Adrian V. Lazar, ped. c. III. — Comisia literară: V. — Președinte: Ignatie Porge, cl. a. III. Patriește țucra, cl. a. II, Aug. Pelle, cl. a. I. Grig. Poenari, ped. c. IV, și Ioan Fiorea, ped. c. III. — Comisia muzicală: Aurel Doboș, cl. a. III, Coriolan Montă, cl. a. II, Ioan Pop, cl. a. I, George Popa, ped. c. IV, și Ioan Ursan, ped. c. III. — Comisia revizoară: Nicolae Codrean, cl. a. II, George Ciunga, cl. a. I, și Ignatie Raica, ped. c. III.

Convocare. „Reuniunea învățătorilor din Arhidieceza gr.-cat. de Alba-Inlia și Făgăraș” își va ține *adunarea generală* la Blaj, în 23 și 24 l. crt. — Cu ocazia aceasta se plă-

nuește o excursie la Expoziția dela București. Cheltuielile de tren, cuartir și întreținere nu vor fi mai mari ca 35—40 cor. E de dorit însă, ca fiecare învățator să aivă pasaport în regulă.

Mulțămită publică. Cu ocaziunea petrecerii de vară, aranjată de tinerimea română, din Lunca și jur, ținută la 2 Sept. n. a. e. în sala școlii gr.-cat. din Lunca, au încurs următoarele suprasolviri: Victor Maior, notar cere. Mănărade 4 cor. Ioan Handrea, preot. Mănărade 3 cor. Bitay Pál, notar cere. Mănărade 3 cor. Ioan Pușcaș, provizor, Veza 2 cor. Iariv Vlad, cancelar la jud. Hășnasa 2 cor. Filip Docolin, preot, Micăsasa 2 cor. Ioan Trif preot, Tăuni 2 cor. Basiliu Danu, preot. Tapu 1 cor. Ioan Mihail, învăț. Lunca 2 cor. Georgiu Savu, preot. Dărlas 1 cor. Ioan Mihail I. Toma, proprietar, Lunca 1 cor. Vasiliu Turcu, subnotar cere. Făget 1 cor. Ioan Bian, cand. adv. Blaj 1 cor. N. N. 1 cor. N. N. 26 fil. Ioan Neamțu, învăț. Armeni 20 fil. Ioan Valean, învăț. Crăciunel-sup. 20 fil. Zaharie Macaveiu, învăț. Tatârlana 20 fil. Emil Dragan, învăț. Nirașten 20 fil. Ionel R. Blaj 50 fil. Venitul întreg 75 cor. 56 fil. Venitul curat 18 cor. Ne ținem de datorita a aduce și pe această cale sincerele noastre mulțămite tuturor stim. participanți, și cu deosebire stim. domni suprasolvitori. Lunca, la 9 Sept. 1906. — *Comitetul aranjator.*

Fondurile arhidiecezane. Se constată primirea următoarelor sume:

La fondul *Masa studenților*: Constantin Baicu, Orăștie, 40 cor. Alexiu Pocol, Baia-mare, 100 cor. Valeria Pop—Bănuțiu, 20 cor. Teofil Gerasim, Deag, 5 cor., Ioan Magde, Drâmbariu, 3 cor.

La fondul *subsidiar al preoților*: Ioan Magde, Drâmbariu, 3 cor.

La fondul *Internatului de fetițe*: Ioan Magde, Drâmbariu, 14 cor., Teofil Gerasim, Deag, 10 cor., Ștefan Roșian, Blaj, 40 cor. Blaj, 3 Octombrie n. 1906.

Casa centrală arhidiecezană.

Rectificare. În Foia noastră din nrul trecut s'a strecurat următoarea eroare de tipar: La sirul al 10-lea, pasagiul a 3-lea în loc de „aceasta e imposibilă” să se zică: „aceasta e infalibilă”.

Tabloul *regelui Carol*, 70 cm. înălțime, 52 cm. lățime. Prețul 2 cor. — Tabloul *reginei Elisabeta*, 70 cm. înălțime, 52 cm. lățime. Prețul 2 cor. — Tabloul *regelui Carol*, 55 cm. înălțime, 44 cm. lățime. Prețul 1 cor. — Șerban Vodă Cantacuzino la încunjurarea Vienei de către Turci și Prezentarea steagului turcesc luat la Grivița de către batalionul II. de vânători, à 2 cor. 50 fil. — La comandă are să se aclude și porto 10 eventual 20 fil. — Tablourile sunt executate foarte bine și frumos și sunt o adevărată podoabă pentru casă. — Se află de vânzare la: *Librăria seminarială*, — Blaj.

Posta Redacțiunii.

I. P. După ce foaia noastră apare în aceiaș zi cu terminul întrunirii, e superfluu publicarea apelului, deși noi aderăm la idea dvoastră.

San. Ideea frumoasă, versuri... nepotrivite. I. B. Trimiteți totdeauna sumarul și-l vom publica bucuros!

Invitare de abonament.

Apropiindu-se sfârșitul anului, rugăm pe toți abonenții noștri, cari sunt în restanță cu abonamentul de pe anul acesta, cum și de pre anii trecuți, să binevoiască a ne trimite fără amânare prețul foii.

ADMINISTRAȚIUNEA.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Spiritismul.

(Continuare.)

— Cu toate acestea sunt destule familii, cari se joacă cu focul acestei nebunii. Ele fac evocațiuni în fiecare zi, în prezența copiilor, silindu-i să ia parte și ei la cercul magic. În toate timpurile, de la brahmani până la cabaliștii de astăzi, oamenii, cari se ocupau cu lucruri de acestea misterioase, opriseră practizarea lor tuturor acelorora, cari nu dovediseră, că ar fi în stare să reziste la perturbațiunile teribile, ce le pot produce practicările acestea. — Datorința noastră este, conchide Gibier, să arătăm primejdia împreună cu experimentele psihismului, cu cari se joacă unii, fără să-și dea sama de primejdia cea mare, carea le însoțește. — 7) Despre aceasta mărturisesc și *datele statistice*. Cât ce s'au ivit hipnotismul și spiritismul, îndată s'au umplut și casele de nebuni. În Statele-Unite,¹⁾ erau prin 1878 vre-o 10,000 de nebuni, nebuniți de spiritism; și deja din 1853 constatau zierele medicale din Helveția, că acolo din 200 de nebuni, 50 cădeau pe spiritism; tot așa și la Gand în Belgiu; iar „*Revue médicale*“ din Paris constată deja din 1859, că: „Între cauzele cari fac să se sporească nebunia într'un mod așa de înspăimântător, locul prim îl ocupau experimentele magnetismului, evocările (mortilor), mesele rotitoare“.

Despre acestea vorbea și arhiepiscopul din Quebec (Canada), *Turgeon*, în circulariul său, în care combătea spiritismul îndată după apariția lui. „Câte greșeli“, zicea el către credincioșii săi, „câte prostii, câte fărâdelegi, câte mizerii a cauzat (spiritismul) la vecinii noștri, în Statele-Unite, unde a apărut mai întâi! Din el s'a născut confesiunea vizionarilor celor fără Dumnezeu, a căror religioasă consistă în aceea, că dau un cult sacrileg spiritelor, cu cari comunică cu toată încrederea. Comunicarea aceasta și descoperirile primite pîntr'însa au produs răsvrătiri în contra statului, neînțelegeri și destaceri de căsătorie, și au dus pe mulți în casa nebunilor“.²⁾

Despre *cazurile de sinucidere* provenite din spiritism și magnetism vorbește *Gauthier*.³⁾ „Unul din efectele ordinare (ale spiritismului și ale hipnotismului) e: de a produce în cei ce sunt influențați de el, impaciința și disgustul de a mai trăi, și de a-i împinge, cu un fel de fatalitate, la sinucidere“. — Aceasta o spune și spiritistul ocultist *Stanislas de Guaita*.⁴⁾ „Practicarea neprudentă a hipnotismului, și cu atât mai vârtos cea a *magiei ceremoniale* (a spiritismului) nu pot să nu bage în experimentator o greutate nesuportabilă de a mai trăi“. — Tot aceasta ni-o spun în general și spiritiștii: *Du Potet*, zicând că: „Magnețiștii și magii mor curând și rău“⁵⁾; și *Gibier*.⁶⁾ Aceasta o observase deja de mult *Tertullian*,⁷⁾ cu privire la spiritiștii de pe vremea sa, cari atunci se numiau magi. „Știu mulți, că moartea lor (a vrăjitorilor), prin mijlocirea dracilor, e prematură și împreună cu multe chinuri, și se ascrie vexărilor acestora“.

De altcum impaciința aceasta de a mai trăi o exprimă *Du Potet* prin cuvintele: „Ferice de cei ce mor dintr'una, de o moarte, pe care biserica o condamnă. Tot ce e marinos se omoară pe sine ori simțeste dorul de a se omor“.⁸⁾

3. *Nemorală*. Am auzit pe *Allan Kardec*, spunând,⁹⁾ că anumite spirite îi comunicau niște lucruri, cari ar fi îngreșat pe orice om, fie și cu totul tot nedelicat în simțăminte; pentru că comunicările lor erau în consonanță cu spiritele acelea triviale, spurcate, obscene, insolente, arogante, răutăcioase și chiar impie. Iar *Elifas Lévi* spunea,¹⁰⁾ că: „Persoanele, cari sunt de față la ședințele spiritiste simțesc că le-ar atinge și le-ar strânge niște

mâni nevăzute. Străngerile acestea, cari își aleg de regulă muierile, socotindu-le după scopul ce-l au, sunt neserioase și câte odată chiar nedecente. Credem, că ne-am înțeles“. — *Un ofițer* apoi, din *clasa superioară*, carele a întemeiat mai multe societăți spiritiste, și carele în congresul spiritist din Paris (1889), a fost ridicat până în nori,¹⁾ nu se sfiște să ne spună următoarele: „Spiritele mici îmi vor băga de vină, că sunt indiscret și mincinos. Faptele sunt extravagante și de o natură delicată: unii vor crede că sunt stricătioase pentru spiritism. Dar poate să strice adevărul? Oare nu e mai bine, să se cunoască nu numai binele, ci și răul, ca astfel să se facă lumină, și fiecare să poată încunajura pericolele, cari nu sunt nouă, și cari câte odată au fost trase la îndoială, dar cari își află răsunetul în întreaga vechime, afară de unele, pe cari nu le spunem pentru stima cu carea suntem datorii față de public? — Într'o seară simțirăm, că am fi atinși într'un mod neobișnuit, și mai ales muierile. Una din ele, foarte respectată, era cât pe aci să se răstoarne de pe scaun. Era însă o femeie curajoasă și n'a voit să se întrerupă ședința, cum am fi dorit noi bărbații, și întrebă de spirit, că ce voiește? (Aci începe un șir de răspunsuri....) Ca să se prevină alte scandale, am pus capăt ședinței“. Într'o altă ședință, la carea luară parte numai bărbați, „apărură spirite de muieri, și a fost o serie de scandale.... Parcă aud pe cei ce văd în aceasta pe dracul: Vedeți, că e diavolul cel ce face acestea? Alții vor zice, că nimic nu e mai periculos, decât a se pune în legătură cu spiritele!... Dacă comunicările cu lumea spiritelor e împreună cu pericole, pentru mine e cu un motiv mai mult să ne ocupăm cu ele. Ca să poți încunajura mai bine primejdia, trebuie să o cunoști“. Așadară agentul spiritic e și nemoral.

Articulul IX.

Cauza fenomenelor spiritiste e diavolul.

Am văzut fenomenele spiritiste, învățătura spiritiștilor, și că agentul spiritist este o ființă inteligentă, dar mincinoasă, plină de ură față de oameni, cauzându-le tot felul de rele, și pe lângă aceea și nemorală. Caracterele acestea nu pot să fie ale oamenilor morți, fie ei chiar și osândiți; pentru că sufletele lor, după învățătura spiritiștilor, ar fi pe calea perfecționării; pe când noi vedem în spiritism o mulțime de spirite, cari răsar de pretutindena, cum zice *Kardec*, și stau gata să înșele oamenii, ori să le strice. Oamenii însă, fie ei ori cât de răi, tot nu pot fi așa. Căci nu poți afla nicăiri un popor atât de blăstămat, care să aleșuească omenirea în tot chipul posibil, și să-i strice, fără să tragă ceva folos din acestea. Pentru aceea, agentul spiritist trebuie să fie diavolul și ingerii lui, pe cum ne spun și păgânii vechi, și cei din zilele noastre. Căci la ei încă erau și sunt fenomene spiritiste, produse, după părerea lor, de *zăităși bune* și *rele* (agatodemoni și cacodemoni). La ei încă ne întâlnim cu răspunsuri de ale idolilor și de ale oracolelor. Martori sunt despre aceasta: *Cicero*:²⁾ „Acum viu la tine sfinse Apollo.... pentru că *Chrisippus* a umplut un volum întreg cu oracolele tale, parte false, pe cum cred eu: parte adevărate din întâmplare.... parte dubii și obscure, așa că tâlcuitorul are lipsă de tâlcuitor, și soartea trebuie lăsată să o decidă soartea; parte cu două înțelesuri, cari trebuie lăsate pe sama dialecticei“.³⁾

(Va urmă.)

¹⁾ »Annali dello spiritismo in Italia« din 1878, pag. 174

²⁾ Wolkenberg, op. cit. pag. 265—266.

³⁾ Mirville: Des Esprits et de leurs manifestations diverses, Paris, tom. II, pag. 176 și urm.; Franco, pag. 200.

⁴⁾ Essai sur les sciences maudites, Paris 1890, pag. 16.

⁵⁾ Franco, pag. 202.

⁶⁾ Ibidem.

⁷⁾ De anima, pag. 57.

⁸⁾ Enseignement philosophique du magnétisme, pag. 119.

⁹⁾ Médiuns, pag. 172.

¹⁰⁾ La Clef des grands mystères, Paris 1861, pag. 144—145.

¹⁾ Congrès spirite, etc., Paris 1890, pag. 51.

²⁾ De div. I. II. cap. 56.

³⁾ »Sed iam ad te venio, Sancte Apollo, qui umbilicum certum terrarum obsides, unde superstitiosa primum saeva evasit vox fera. Tuis enim oraculis Chrysippus totum volumen implevit, partim falsis, ut ego opinor; partim casu veris, ut fit in omni oratione saepissime; partim flexilquis et obscuris, ut interpretes egeat interprete, et sors ipsa ad sortes referenda sit; partim ambiguus, et quae ad dialecticam deferenda sint. Nam cum sors illa edita est opulentissimo regi Asiae, Croesus Halym penetrans magnam pervertit opum vim: hostium vim sese perversurum putavit, pervertit autem suam«.
(Cicero, De divinatione, lib. II., cap. 56.)

Dracul în școală,

Povestire populară, după Bolandea tradusă de
Augustin Paul.

(Continuare).

22

„Stricăciunile despre cari vorbești nu sunt urmările unei educații rele“, răspuse dr. Lug. „Amândoi învățătorii, Knack și Stern își îndeplinesc datoria în conștiință: Inspectorul dr. Frick îi laudă mereu și e totdeauna mulțumit cu rezultatele examenului“.

„Ei, știm noi, cum se face aceasta!“ replică Huber ușor. „După părerea mea, bătrânul Gerstle era un învățător harnic și cinstit. Frick însă n'a fost mulțumit de dânsul, natural. Așa a trebuit Gerstle să se retragă, pentru că să vie Knack și să introducă reformele proiectate de dta. Frumoase reforme! Pot să zic că bucuros m'aș fi lipsit de ele!“

„Curios om mai ești și dta, iubitul meu!“ răspuse zimbând cavalerul. „Eu n'am avut altă intenție, decât să fac a se respecta în Schwanheim legea noastră neconfesională. Aș putea să zic că prin aceasta am reparat neglijința dta, căci și dta ești obligat ca francmason să lupți pentru cultură și libertate, să combați superstiția religioasă și să promovezi din toate puterile executarea eminenței noastre legi neconfesionale.“

„Nu, — la aceasta nu mă simt obligat!“ replică rentierul. „Gradele inferioare ale francmasoneriei cărora aparțin eu, nu caută în loje altceva, decât petrecere și nimic mai mult. Afară de aceasta nu este de loc după gustul meu să lupt pentru o cultură și libertate care se manifestă în brutalități și în destrăbălarea tinereții.“

„De acord!“ răspuse dr. Lug. „Destrăbălările însă nu izvorăsc din școala neconfesională, Doamne ferește!“

„Să mă ierți!“ — asigură Huber. „Mai înainte, când tineretul avea credință și pietate, când stătea sub disciplina și conducerea religiosului Gerstle, nu aveam nici cel mai mic prilej de a mă plânge. Acuma însă de când tăgăduitorul lui Dumnezeu și batjocoritorul religiei, Knack, a ajuns educator, sufără cu totul alt vânt. Înainte cu 5 ani ai văzut singur bunacuvința și respectuositatea tineretului din Schwanheim, astăzi ai face cu totul altfel de observații. Da, da, mai înainte copii erau mai cuviincioși, salutau pe toată lumea, și erau reverențioși. O să vezi acuma schimbarea îndată ce vom intra în sat. Primarul Redlich, un om verde și cinstit mi-s'a plâns de nenumărate ori de sălbătăcimea tinerilor. Și nimeni altul nu e de vină la acestea — zicea el — decât dracul în școală, adevărat învățător-diriginte Knack și nenrocita lege a instrucției“.

„Aceasta a spus-o primarul?“ strigă avocatul. „Aceste sunt expresiuni, cari trebuiesc pedepsite!“

„Dar ce crezi dta, că țărani germani sunt niște suflete de sclavi și câni muți, cari să se lase a fi călcați și să li-se suprimă cea mai sfântă convingere a lor, fără să protesteze? Eu te previn, că în Schwanheim exasperarea este la culme, nu numai împotriva dracului din școală și împotriva legii instrucției, ci și împotriva tuturor acelor, cari au cooperat la crearea ei. Multe lucruri, cari mai înainte erau bine fixate în inimile populației rurale, au devenit astăzi problematice. Țărani nostri sunt mânâți, văzând cu ochii, în brațele social-democrației“.

Dr. Lug nu răspuse nimica. Zguduirea sentimentului monarhic și țărani social-democrați păreau a-i face bucurie jidovului, căci dr. Lug era un jidov nefalsificat și prin urmare revoluționar și amic al social-democraților.

Amândoi sosiră în sat. Aduții, pe cari îi întâlneau îi salutau cu „Lăudat să fie Isus Hristos“. Copiii de pe străde nu salutau de loc, ei se uitau curioși la străini, unii își perziteau chiar observații batjocoritoare și râdeau. Sub teii de pe lângă biserică se jucau copii mai marișori. Când se apropiau cei doi domni, copiii să lăsară de joc și stăteau privind la ei. Aerul lor trada, că în dr. Lug au descoperit ceva deosebit.

Unul dintre ei, poreclit „Vulpoiul“, din cauza părului roșu, ce-l avea, început să rădă cu hohot.

„Ja'n uități-vă!“ strigă el, și arătă în spre avocat. „Acesta are un nas mai lung și mai cârjoiat, decât jidanul dela noi. Ha-ha!“

Dr. Lug auzind critica, ce i-se făcuse nasului, se oprî năcăjit și se uită la bătatul răzător.

„Ești un mojie fără creștere!“ îi ocări dl Huber.

„Ce sunt eu? Mojie?“ replică vulpoiul. „Și adevărat de ce? Oare nu este adevărat, ce am spus? Iar adevărul putem să-l spunem și trebuie să-l spunem ori când. Întrebați numai pe învățătorul nostru“.

„Învățătorul vostru, cred însă, că nu vă permite să vă bateți joc de oameni!“ observă dr. Lug.

„Ei așa! — Dta nu știi nimic!“ răspuse roșul. „Învățătorul își bate singur joc de parohul nostru, — de ce să nu ne batem joc noi de un jidan cu nasul cârjoiat?“

Huber își perdî răbdarea și aplică vulpoiului o palmă strașnică. Roșul se uită obraznic la milionar, dar nu zise nici un cuvânt, ochii lui scânteiau însă de răzbunare.

Domnii merseră mai departe însoțiți de râsetele batjocoritoare ale băeților.

Vulpoiul își părăsi tovarășii și merse pe stradă înainte ieșind din sat.... țintă la vila lui Huber. Din când în când se apleca la pământ și culegea pietrii, pe cari le vâra în buzunare.

„Am să-ți plătesc eu palma“, murmură el fugind peste câmp până dispărî în parcul vilei.

Huber și tovarășul său intrară la „Bou“, unde lângă un pahar de vin roșu discutau asupra celor întâmplate.

„Vedeți dlor, asemenea coțcării se întâmplă des pe la noi acuma!“ zise birtașul. „Acuma se petrec lucruri, despre cari în anii de mai înainte nici nu se pomenia. Tineretul

era în totdeauna cuviincios și nu se ivia nici odată vr'o plângere. Copiii din școală însă sunt acuma obraznici peste măsură și făptuesc fel de fel de năsbuții“.

(Va urma).

Poșta Administrațiunii.

Am primit și cuităm abonamentul dela:

Crivobara pe 1906 sem. 2-le. I. J. P. Brăila pe 1904 și 1905. Sz. Ujvár-Némethi pe 1904 sem. 1-im. Casina, Lugoj pe 1906 sem. 1-im. Casina, Cluj pe 1906 sem. 1-im. Reun. Ticvanul-mare pe 1906 sem. 2-le. Beud pe 1906 Iuliu—Septemvrie. Silha pe 1906 sem. 2-le. Bujánháza pe timpul din 1 April până în 31/XII 1905. Felménes pe 1906. Krassó pe 1906 sem. 2-le. Mező-Kapus pe 1906. Kapnic-bánya pe 1906 sem. 2-le. Várviz pe 1899 sem. 2-le — finea an. 1906. Mezesz Szt.-György pe 1905 sem. 1-im. Ty. Crasnei și Vălcăului (afară de Somlyó-Csehi), pe 1906 sem. 2-le. Măceșd pe 1906 sem. 1-im. Tăurea pe 1906 sem. 2-le. G. P. de Băsești pe 1905 sem. 1-im. V. N. Akna-sugatag pe Iuliu—Septemvrie 1906. Cséhtelek pe Iuliu—Septemvrie 1906. Barseul-de-jos pe 1906 sem. 2-le. Corpade pe 1906. Kerlés pe 1906 sem. 2-le. Sântejude pe 1906 sem. 2-le. Corni pe 1903. Also-Ilosva pe timpul din 1/IX 1905 până în 1/III 1906. Lechința-de-Murâș pe 1906 sem. 2-le. Frata pe 1906. P. C. Medias pe 1906 Iuliu—Septemvrie. I. Pop, Beiuș pe 1906 sem. 1-im. Hosszúpályi pe 1906 sem. 2-le. Breb pe 1906. Szécs pe 1905 sem. 2-le și 1906 sem. 1-im. Ponor (p. Puj) pe 1906. Casina, Beiuș pe 1906 Iuliu—Septemvrie. Budaș pe 1906 sem. 2-le. Dobricsony pe Martie—August 1906.

Bibliografie.

A apărut:

„Viața Românească“. Anul I. Nrul 7. cu următorul sumar: I. Al. Brătescu Vomesti, Conu Alecu (schită). — N. Volenti, Lui X. (versuri). — G. Bogdan-Duică, Scrierori de G. Alexandrescu. — I. Agărbiceanu, În Luptă (nuvelă). — V. Loichită, Versuri. — P. Bujor, Suflete chinuite (schită). — G. Ibrăileanu, Probleme literare. — Horia Petra-Petrescu, Badea Cărbănană (nuvelă). — Aurel Onciul, Evoluția politică în Bucovina. — S. Secula, Viața Românească în Ardeal. Teatrul. — M. Costea, Din Basarabia. Românii și chestia agrară. — P. Nicanor & Co., Miscelanea. — Izabela Sadoveanu (Evan), Cronica literară (Critica feminină). — P. Bujor, Cronica științifică (Foamea și iubirea în lupta pentru existență. — Dr. I. Simionescu, Cronica pedagogică (Tot „O dorință“). — V. I. C. Brătianu, Cronica internă (Obștiile sătești pentru arendarea de moșii). — I. Russu-Șirianu și C. S., Cronica externă (Falimentul politicii maghiare. Cum pacifică dl Stolypin Rusia. — Mișcarea intelectuală în străinătate. — Bibliografie.

Proprietar, editor și redactor răspunzător:

Aurel C. Domșa.

FISCHER & COMP. NAGYENYED Ungaria.

Cei mai frumoși pomi roditori.

80,000 arbori fructiferi.
1 milion plante pentru gard viu.
1 milion sujete (pădurești).
Arbori de promenada, tufiș decorative
roza, poame cu boabe etc.

Cei mai buni altoi de vițe.

1 1/2 milion altoi de vițe
Vițe europene și americane
cu și fără rădăcină.
Cataloge și instrucțiuni de
cultivare gratis.

ȘCOALELE DE POMI și VIȚE de VIIE IMPREUNATE FISCHER & COMP. și M. AMBROSI.

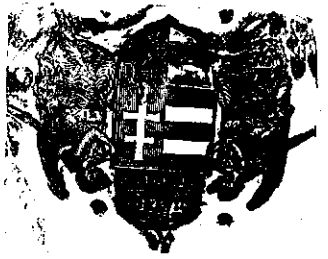
La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătoria de clopote și fabrica de scune de fer pentru

ANTONIU NOVOTNY

în Timisoara-fabrică

(8) 20 - 52

clopotele gaurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provizute în partea superioară — ca viliha — cu gauri după figura S și pentru aceea au un ton mai intens, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă, decât cele de sistem vechiu, așa, că un clopot pentru un număr de 461 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scunelor de fer bătut, de sine strător, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toace de metal.

Prețuranturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco

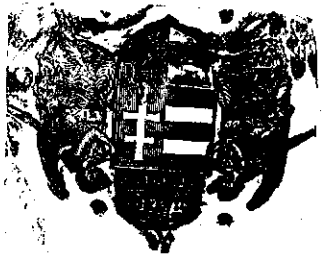
La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătoria de clopote și fabrica de scune de fer pentru

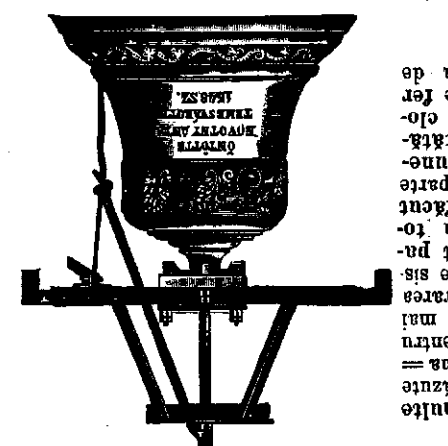
ANTONIU NOVOTNY

în Timisoara-fabrică

(8) 20 - 52

clopotele gaurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provizute în partea superioară — ca viliha — cu gauri după figura S și pentru aceea au un ton mai intens, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă, decât cele de sistem vechiu, așa, că un clopot pentru un număr de 461 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scunelor de fer bătut, de sine strător, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toace de metal.

Prețuranturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco

ACATIȘTUL MIC,

sau carte ce cuprinde în sine rugăciuni către Păreasf. Născătoarea de Dumnezeu leg 24 fili

Carti postale ilustrate,

cu vederi din Blaj. 2

Bucata 6 fileri. — Suta 5 cor. franco.

A aparat:

LITURGIERUL

Prețul unui ex. pe hartie „prima”
crudo 6 cor.
legat 9 ”
Pe hartie vellina consistentă:
crudo 5 cor.
legat 8 ”

La comanda rog a se trimite 1/3 anticipatiune, adresa să se scrie legibil indicându-se posta sau stațiunea căui ferate. Făcătura se va face cu îngrijire socotindu-se spesele proprii. Reclamațiunile se iau în considerare, dacă sunt făcute cel mult în trei zile după primire.

Scamsal, n. p. Balazs/ava.

Altoi el. I-ma de 2 ani 1000 buc. = 220 cor.	Altoi el. II-a de 1 an 1000 buc. = 60 cor.
” Muscat Hamburg	” ” = 28
” Passarutti	” ” = 24
” Madelaine Angvine	” ” = 22
” Gama Drome	” ” = 27
Altoi: Chasselas Fontainebleau	100 buc. = 22 cor.
Via pentru struguri de masa:	
” Rizling Itahan (Olasz rizling)	” ” = 160
” Zierlandi (Ezeja)	” ” = 160
” Sivan verde (Zöld szylvani)	” ” = 160
” galbini (Mezes feher)	” ” = 180
” moi (Masos feher)	” ” = 180
” garnesti (Jardovany)	” ” = 180
” feregi (Frd. Ladayka)	” ” = 180
” Smighriz (Som, Furm)	” ” = 180
Altoi: Struguri mestecati (Vejes boraj)	1000 buc. = 150 cor.

Circa 30,000 altoi de via cu rădăcina clasa I-ma, alții în via americana („Riparia portalis”) după metoda cea mai bună (altorea forțată):

De vânzare:

Ioan Barbat, ineditator, absol. al curs. de vită din Auda.

„TRANSILVANIA”

Institut indigen. Banca de asigurare

din Sibiu

Intemeiată la anul 1868

în Sibiu, strada Cismădiei nr. 5 (edificiile proprii), asigurază în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și esploziune. Edifici de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, mărfuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termen fix, asigurări de copii, de zestre, rente pe viața înveșă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: 90,981,088 corane. Valori: 9,125,898 corane.

Dela întemeierea institutului a solvit:

pentru despăgubiri de incendii 4,077,788,78 c. pentru capital asigurate pe viața 3,568,863,37 cor.

Oferte și orice informațiuni se pot primi dela: Direcțiune în Sibiu, str. Cismădiei nr. 5 etajiu I. curtea I.

și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița și Cluj, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

Catalog ilustrat, cu diferite epistole de recunoștință, să se trimită gratis și franco.

(25) 18-20

FLORICELE DE CÂMP,

schite ușoare. De A. C. DOMȘA

Prețul 1 corand.

unică în întreaga Ungaria, via a fost udată zilnic cu apă în quant de 5 ml. Hoame de litre, drept aceea e singura care poate lătra via de vie frumoașă și trainică.

la careia proprietar e FR. CASPARI, Medias 100, Transilvania.

de via de vie de pe TARNAVA

Prima colonie

in vara trecută, pe lângă toată seceta mare ce a fost, totuși în

